

Ing. Petra Šimová
Danucem Slovensko a.s.
Rohožník 906
906 38 Rohožník

Váš list číslo/zo dňa
010823 zo 04.08.2023

Naše číslo
CHKO DL/182-002/2023

Vybavuje
Kaľavská

Bratislava
15.08.2023

Vec

Spätný zásyp lomu štrkopiesku Podunajské Biskupice – oznámenie o zmene navrhovanej činnosti - stanovisko

Na základe Vašej žiadosti zo 04.08.2023 týkajúcej sa oznámenia o zmene navrhovanej činnosti spočívajúcej v technickej rekultivácii častí dobývacieho priestoru a to prostredníctvom spätného zásypu nekontaminovanou zeminou v existujúcom areáli lomu, k. ú. Podunajské Biskupice, zasielame v súlade s § 65a ods. (2) písm. zc) zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon OPaK“) nasledovné stanovisko:

A: Vstupné údaje:

Predmet: Žiadosť o stanovisko k zmene navrhovanej činnosti v existujúcom areáli lomu štrkopiesku, k. ú. BA – Podunajské Biskupice

Žiadateľ: Danucem Slovensko a.s., Rohožník 906, 906 38 Rohožník

Účel stanoviska: Vyjadrenie pre rozhodovaciu a inú činnosť orgánu ochrany prírody

Podklady:

Žiadosť žiadateľa č. 010823 zo 04.08.2023

Správa CHKO Dunajské luhy pracovisko Bratislava: dokumentácia ochrany prírody

Terénna obhliadka lokality 14.08.2023

B: Stanovisko:

Identifikácia územia:

Celé záujmové územie, ktoré je určené na likvidáciu banského diela vytvoreného lomu a príslušných plôch je charakterizované ako ostatné plochy mimo zastavaného územia obce. Technická rekultivácia bude realizovaná v existujúcom areáli lomu pre ťažbu štrkopiesku na parcelách reg. C-KN č. 5933/1, 5933/4, 5933/8, 5933/15, 5941/1, 5941/4, 5941/5, 5942/5 a 4942/7, k. ú. Podunajské Biskupice, okres Bratislava II., kraj Bratislavský. Podľa zákona OPaK platí v území prvý stupeň ochrany. Záujmové územie nie je súčasťou maloplošných chránených území prírody a ani nezasahuje do žiadneho veľkoplošného chráneného územia. Dotknutým územím prechádza regionálny biokoridor XXIV. Kopáč – Rovinka, v súčasnosti fragmentovaný vybudovanou diaľnicou.

Návrh riešenia a odôvodnenie:

Zmenou navrhovanej činnosti dôjde k pokračovaniu likvidácie lomu spätným zásypom. Súbežne bude prebiehať doťaženie zvyšných zásob štrkopieskov nad hladinou podzemnej vody. Na dotknutom území navrhovanej činnosti sa nenachádza žiadna prirodzená vegetácia a ani sa nevyžaduje žiadne odstraňovanie vegetácie v okolí. Predmetná lokalita a jej okolie je intenzívne antropologicky pozmenené a navrhovaná činnosť

sa bude realizovať na parcelách registrovaných ako ostatné plochy, v rámci už existujúceho lomu na ťažbu štrkopiesku. Po ukončení rekultivačných prác sa plánuje obnoviť charakter pôdy pred ťažbou štrkopiesku.

V rámci fungovania lomu štrkopiesku došlo k vytvoreniu nového prirodzeného biotopu pre včelárika zlatého (*Merops apiaster*) a brehulu hnedú (*Riparia riparia*) a k ich následnému zahniezdzeniu na severnej stene lomu. V rámci rozhodnutia č. SÚ/471/8610/14/Bo-4 zo dňa 18.08.2014, boli prijaté opatrenia na zabezpečenie hniezdzenia týchto druhov v novom biotope. Došlo k vylepšeniu hniezdných podmienok v rámci stabilizovanej časti lomu (severnej steny) v rámci, ktorej bolo možné súbežné pokračovanie činnosti ťažby a hniezdzenia. V súčasnosti je severná stena značne zerodovaná, zarastená ruderalnou vegetáciou, zhoršujúca kvalitu hniezdného biotopu, no hniezdny výskyt oboch druhov vtákov tu aj naďalej prebieha. V hniezdnej sezóne 2023 bola opakovane potvrdená ich prítomnosť s bližšie nezisteným počtom hniezdných párov.

Vzhľadom na to, že po rekultivácii v zmysle banského zákona SNR SR č. 44 z r. 1988 o ochrane a využití nerastného bohatstva (Banský zákon) má organizácia, ktorej bol pridelený dobývací priestor povinnosť rekultivovať vyťažený priestor technickou rekultiváciou – spätným zasypaním, dôjde k zarovnaniu terénu a zániku lomových stien, vrátane severnej steny, na ktorej v súčasnosti evidujeme hniezdzenie brehulí a včelárikov.

Uvedené druhy v zmysle prílohy č. 5 k vyhláške MŽP SR patria medzi chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky. Spoločenskou hodnotou sú podľa vyhlášky MŽP SR ohodnotené nielen jedince, ale aj ich vývinové štádiá.

Na základe zistených skutočností možno konštatovať, že realizované rekultivačné práce v lome budú mať na hniezdiacu populáciu uvedených druhov živočíchov významný negatívny vplyv a preto je potrebné prijať opatrenia v zmysle § 5 ods. 2) písm. b) vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon OPaK, zahŕňajúce nasledovný postup:

- a) vybraný úsek severnej steny lomu (cca 120 m, viď priložená mapa), na ktorej v súčasnosti evidujeme hniezdzenie brehulí a včelárikov bude upravený a stena v tomto úseku bude každý rok udržiavaná žiadateľom v takom stave, ktorý v čo najvyššej možnej miere spĺňa vhodné štandardy na hniezdzenie uvedených druhov, na rozdiel od súčasného stavu, ktorý je z tohto hľadiska považovaný za nevyhovujúci. V tomto režime bude hniezdna stena udržiavaná každý rok, až do momentu, kedy bude nutné jej zasypanie z dôvodu finalizácie rekultivačných prác v lome.
- b) v rámci úpravy vybraného úseku severnej steny lomu je potrebné odstrániť ruderalnú vegetáciu rastúcu na stenách a na zemi do 2 m od úpätia steny lomu. Existujúce dreviny nie je potrebné odstraňovať a môžu byť ponechané na mieste, resp. v rámci údržby steny je možné odstraňovať ich nálety v blízkosti steny.
- c) akýkoľvek zásah do hniezdnej steny vrátane úpravy steny, odstraňovania vegetácie na stene, či v jej bezprostrednom okolí, alebo zasypanie steny, je potrebné realizovať v mimohniezdnom období.
- d) po prvej úprave hniezdnej steny príde zástupca miestnej správy CHKO Dunajské luhy vykonať ešte pred začiatkom nasledujúcej hniezdnej sezóny (do 31.3.2024) kontrolu, aby sa ešte pred zahniezdením vtáctva mohli na stene vykonať korekcie v prípade, že to bude potrebné.
- e) hniezdna stena bude každoročne po predchádzajúcej dohode so žiadateľom kontrolovaná zo strany miestneho pracoviska správy CHKO Dunajské luhy z dôvodu monitorovania existujúcej hniezdnej populácie včelárika zlatého a brehuli hnedej. Vstup do areálu lomu z dôvodu monitoringu hniezdnej populácie zástupca ŠOP SR vždy dopredu dohodne so žiadateľom.
- f) predpokladaný termín zasypania severnej steny je žiadateľom stanovený na rok 2039. V dostatočnom predstihu (min. 1 rok vopred) je potrebné dohodnúť medzi žiadateľom a miestnou správou CHKO Dunajské luhy nové kompenzačné opatrenia z dôvodu zasypania hniezdnej steny v dôsledku finalizácie rekultivačných prác na lome.

Legislatíva:

V zmysle § 3 ods. 1 základných práv a povinností pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny zákona OPaK „je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability“.

Podobne v zmysle § 4 ods. 1 všeobecnej ochrany rastlín a živočíchov zákona OPaK „je každý pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu“.

Uvedené druhy v zmysle prílohy č. 5 k vyhláške MŽP SR patria medzi chránené živočíchy, ktoré sa prirodzene vyskytujú na území Slovenskej republiky. Spoločenskou hodnotou sú podľa vyhlášky MŽP SR ohodnotené nielen jedince, ale aj ich vývinové štádiá.

Podľa § 35 ods. 1 zákona OPaK je chránené živočíchy zakázané:

- a) úmyselne odchytať v jeho prirodzenom areáli
- b) úmyselne zraňovať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli
- c) úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie
- d) medzidruhovo krížiť vrátane krížencov
- e) držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu

Podľa § 35 ods. (2) zákona OPaK je zakázané:

- a) zbierať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť vajcia chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli vo voľnej prírode alebo držať ich vrátane prázdnych vajec
- b) odstraňovať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť hniezda chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli
- c) poškodzovať alebo ničiť miesta rozmnožovania alebo miesta odpočinku chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli

Za prirodzený areál možno považovať vymedzenú časť územia, v ktorej jedince chránených živočíchov nachádzajú vhodné hniezdne a úkrytové podmienky, a ktorá poskytuje živočichom možnosť samostatného života bez pomoci človeka.

S pozdravom

Mgr. Radovan Michalka
riaditeľ správy CHKO Dunajské luhy

Mapová príloha:

Vyznačený cca 120 m dlhý úsek (červenou líniou) hniezdnej steny včelárikov a brehuľí, kde budú v rámci rekultivácie lomu prebiehať udržiavacie práce na zachovaní steny pre potreby hniezdenia až do jej zasypania